

юридичних наук розглядає знахідку не як річ, що не має власника, а саме як загублену річ. Авторка вважає, що її виявлення слід ототожнити з юридичним фактом та назвати вчинком особи, а фактичне заволодіння такою річчю є її окупацією [4, с. 6].

При цьому, на думку Щербатюк О. Є., набуття права власності означає перехід міри правомірної поведінки, що дозволяє говорити про вступ суб'єкта до взаємодії, яка є вмістом конкретного суспільного правовідношення [5, с. 313]. Окрім цього, у роботі набуття права власності на знахідку розглядається не як окупація речі, а як перехід прав від однієї особи до іншої.

Із врахуванням вищезазначеної позиції, варто також зауважити, що, на думку Генкіна Д. М., разом із правом власності до особи переходять і негативні аспекти такого права [6, с. 127]. Наразі існує також цікава позиція Муллової П. А., у якій він розглядав питання набуття права власності на знахідку та скарб, порівнюючи та ототожнюючи ці речі.

Черепакін Б. Б. набуття права власності на безхазяйну річ або знахідку визначає як односторонній акт прямого волевиявлення особи та зазначає, що цивільне законодавство у такому випадку виступає першочергово на захист прав особи, що втратила річ.

На думку Енгельмана І. Є., право власності на знахідку, якщо й виникає, то ніяк не безпосередньо, а лише внаслідок неможливості здійснення попереднього зобов'язального права на винагороду за неї, що і перетворюється в право власності [7, с. 72].

Таким чином, підсумовуючи вищезазначене, варто зауважити, що наразі існує низка наукових думок, що висвітлюють ті чи інші питання, пов'язані із підставами набуття права власності на безхазяйну річ (знахідку). При цьому, деякі із них певною мірою вважаються резонансними та не сприймаються іншими науковцями. Проте, на нашу думку, кожна обґрунтована авторська позиція має право на існування. Однак, вважаємо за необхідне підтримання позиції Вороніної Н. В. у питаннях регулювання набуття права власності на знахідку, згідно з якою знахідкою потрібно вважати саме загублену власником річ, а фактом її знайдення є юридичний факт, що проявляється як свідомий вчинок особи.

Список використаних джерел

1. Деякі аспекти набуття права власності на об'єкти безхазяйного нерухомого майна. URL: https://minjust.gov.ua/m/str_37181 (дата звернення: 17.02.2022).
2. Цивільний кодекс України: Закон України № 435-IV від 16.01.2003. Дата оновлення: 01.01.2022. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/435-15#Text> (дата звернення: 17.02.2022).
3. Вороніна Н. В. До поняття знахідки як безхазяйної речі. Актуальні проблеми держави і права, 2011. С. 270-277.
4. Вороніна Н.В. Набуття права власності на знахідку за цивільним правом України : автореф. дис. ... канд. юрид. наук : 12.00.03 / Н. В. Вороніна; кер. роботи Є. О. Харитонов; Нац. ун.-т "Одеська юридична академія". Одеса, 2010. 20 с.
5. Щербатюк О. Є. Актуальні проблеми виникнення права власності на знахідку. Науковий вісник Ужгородського національного університету, Серія ПРАВО. Випуск 21. Частина II. Том 1. 2013. С. 311-315.
6. Генкін Д. М. Право власності в СРСР: підруч. М.: Держзидат, 1961. 222 с.
7. Вороніна Н. В. До питання про порядок відшкодування витрат, пов'язаних із знахідкою / Н. В. Вороніна // Актуальні проблеми держави і права : зб. наук. пр. / редкол.: С. В. Ківалов (голов. ред.), В. М. Дрьомін (заст. голов. ред.), Ю. П. Аленін [та ін.]; МОНмолодьспорт України, НУ «ОЮА». Одеса : Юрид. л-ра, 2012. Вип. 66. - С. 72-78.

Кудрик І. В., здобувачка вищої освіти І курсу, група КЮ-212

Науковий керівник – **Нітченко А. Г.**, к.і.н., доцент

Національний університет «Чернігівська політехніка» (м. Чернігів, Україна)

ПРИНЦИПИ ГРОМАДЯНСТВА УКРАЇНИ

Концепцію принципу громадянства України можна розглядати як основні засади, закріплені у законодавстві у взаємовідносинах особи та держави. Принцип громадянства, як і будь-який інший принцип, діє в загальній системі, суть і призначення кожного принципу залежить не тільки від його власного змісту, а й від функції всієї системи. Вони закріплені в Конституції України та чинному законодавстві.

Систематизацію принципів слід розділити на загальні принципи та спеціальні принципи. Спеціальні ще називають специфічними. Можна сказати, що загальний принцип є узагальненням засад, а спеціальний – уточнює загальний принцип.

Загальними принципами громадянства України є: повновладдя народу; демократизм; інтернаціоналізм; втілення в інституті громадянства ознак суверенітету держави; поєднання інтересів суспільства, держави й особи; повага до норм міжнародного права.

Відповідно до ст. 2 Закону України «Про громадянство України» законодавство України про громадянство ґрунтується на таких принципах:

- 1) єдиного громадянства;
- 2) запобігання виникненню випадків безгромадянства;
- 3) неможливості позбавлення громадянина України громадянства України;
- 4) визнання права громадянина України на зміну громадянства;
- 5) неможливості автоматичного набуття громадянства України іноземцем чи особою без громадянства внаслідок укладення шлюбу з громадянином України або набуття громадянства України його дружиною (чоловіком) та автоматичного припинення громадянства України одним з подружжя внаслідок припинення шлюбу або припинення громадянства України другим з подружжя;
- 6) рівності перед законом громадян України незалежно від підстав, порядку і моменту набуття ними громадянства України;
- 7) збереження громадянства України незалежно від місця проживання громадянина України.

Розглянемо зазначені принципи більш детально. Перший принцип – принцип єдиного громадянства. В міжнародному праві є термін «біпатризм», що означає множинне громадянство, а Україна є однією з держав, які негативно ставляться до множинного громадянства. Сенс цього принципу проявляється в тому, що громадянин України не може мати одночасно громадянство нашої та іншої країни. Адже, біпатризм вважається негативним явищем.

Принцип запобігання виникненню випадків безгромадянства. Статус безгромадянства засвідчують як правову аномалію, таке явище є негативним і для особи і для держави. Цей принцип захищає право на громадянство, а також не допускає втрати громадянством України громадянства через зіткнення поглядів українського законодавства та законодавства інших держав.

Принцип неможливості позбавлення громадянина України громадянства України. Цей принцип має дуже помітне значення, адже позбавлення громадянства є порушенням громадянства сьогодення, а також прав людини. У часи СРСР позбавлення громадянства було як спосіб покарання або боротьби з людиною яка має інтереси не підпорядковані владі, тобто це було однією з форм репресій. У частині другій ст. 15 Загальної декларації прописано: «Ніхто не може бути безпідставно позбавлений громадянства або права змінити своє громадянство».

Принцип визнання права громадянина України на зміну громадянства. Права громадянина на зміну громадянства ніким і нічим не можуть бути позбавлені. Тобто громадянин України має вільне право змінити своє громадянство, але тільки за умови порядку встановленому законодавством.

Принцип неможливості автоматичного набуття громадянства України іноземцем чи особою без громадянства внаслідок укладення шлюбу з громадянином України або набуття громадянства України його дружиною (чоловіком) та автоматичного припинення громадянства України одним з подружжя внаслідок припинення шлюбу або припинення громадянства України другим з подружжя. Неможливість автоматично отримати чи припинити громадянство України, фактично відображає зміст громадянства. Громадянство не набувається і не припиняється автоматично, а з моменту видання Президентом України відповідного указу чи іншого документа за обставин, передбачених законом. Варто зазначити, що будь-то укладення шлюбу з іноземцем, розлучення або

зміна громадянства чоловіка під час шлюбу, це не призведе до автоматичної зміни громадянства жінки. Цей принцип спрямований на забезпечення рівності чоловіків і жінок у сфері громадянства.

Принцип рівності перед законом громадян України незалежно від підстав, порядку і моменту набуття ними громадянства України. Кожен громадянин має однакові права, свободи та обов'язки, тому коли і за яких обставин він чи вона отримує громадянство не має значення. Порушення цього принципу є дискримінацією громадян. Громадянин за народженням чи інші причини для отримання громадянства значення не мають.

Принцип збереження громадянства України незалежно від місця проживання громадянина України. Держава не має права обмежувати право пересування свого громадянина. Тобто, той факт, що громадянин України виїхав за межі своєї держави не повинен припиняти громадянство тієї особи. Кожна людина має право сама обирати місце свого проживання і має повне право вільно покидати територію України.

Класифікація принципів громадянства необхідна, з одного боку, для проведення комплексного дослідження громадянства як правової категорії на науковому рівні, а з іншого – для створення умов для вдосконалення чинного законодавства у цій сфері. Проте питання системи основних засад громадянства в сучасній правовій науці є досить дискусійним.

Отже, робимо висновок, що основні принципи громадянства України сприяють не лише дотриманню основних прав і свобод людини, а й забезпечують захист громадянства.

Список використаних джерел

1. Конституційне право України. Академічний курс: Підручник: у 2 т. / ТОВ «Видавництво «Юридична думка». К., 2008. Т. 2 / заг. ред. Ю. С. Шемшученка. 800 с.
2. Конституційне право України: Підручник / за ред.: Ю. М. Тодики, В. С. Журавського. К. : Видавничий Дім «Ін Юре», 2002. 544 с.
3. Чушенко В. І., Заяць І. Я. Конституційне право України: підручник. К. : Видавничий Дім «Ін Юре», 2007. 488 с.

Куліш М. О., здобувач вищої освіти І курсу магістратури, група МКПР-211
Науковий керівник – **Апанасенко К. І.**, д.ю.н., доцент
Національний університет «Чернігівська політехніка» (м. Чернігів, Україна)

ПРОБЛЕМНІ АСПЕКТИ ВИКОНАННЯ РІШЕНЬ ТРЕТЕЙСЬКИХ СУДІВ

Однією з найбільш поширених та актуальних альтернативних форм врегулювання спорів є інститут третейського судочинства. Закон України «Про третейські суди» (далі - Закон) надає таку дефініцію третейському суду – це недержавний незалежний орган, що утворюється за угодою або відповідним рішенням заінтересованих фізичних та/або юридичних осіб у порядку, встановленому цим Законом, для вирішення спорів, що виникають із цивільних та господарських правовідносин [1].

Проблемні аспекти, пов'язані з функціонуванням третейських судів в Україні, є об'єктом численних дискусій, як теоретичного, так і практичного характеру. Недосконалість законодавчої бази функціонування цієї інституції призводить до виникнення ускладнень і проблем, що особливо проявляється на етапі виконання такого роду рішень.

Згідно зі ст. 55 Закону рішення третейського суду виконується зобов'язаною стороною добровільно в порядку і в терміни, що встановлені в рішенні. Якщо в рішенні термін його виконання не встановлений, воно підлягає негайному виконанню. На практиці рішення третейського суду далеко не завжди виконуються сторонами добровільно. Навпаки, доводиться вдаватися до процедури примусового виконання через звернення до компетентного суду із заявою про видачу відповідного виконавчого документа. Тобто у випадку невиконання рішення третейського суду в добровільному порядку воно підлягає примусовому виконанню в порядку, визначеному Законом України «Про виконавче